

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . 1 frt 25 kr. = 2 kor. 50 fl.
Félévre . . . 2 . 50 . = 5 . . .
Egész évre . 5 . . . = 10 . . .

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr. = 14 fillér.

Egyes példányok Groszmann J. antiquar üz-
etében, Falkenstein Soma dohánytözsdejé-
ben, Nagy Lajos, Groszmann J., Gubás F. és
Heaz Jenő fűszerkereskedésében kaphatók.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 76. szám

(Vithen-ház.)

Ide küldendők a lap szellemi részét
illető közlemények, valamint az előfi-
zetési díjak, hirdetések, nyiltterek és
reklamációk.

Hirdetéseket felvesz és rendkívüli
olcsó áron közöl a kiadóhivatal és
Wesselényi és Gedeon könyvnyomdája

POLITIKAI, TÁRSADALMI KÖZGAZDASÁGI, TANÜGYI ÉS HELYIÉRDEKŰ LAP.

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Szilveszter éjjelén megkondult a harang...

A harang kongása a magyar nemzetnek
hosszú ezerévet kísérte a sírba!

Ezer év röpült el immár hazánk fölött!...
Az ezer év eltűnt. Pihen gyermekei: évek és
századok ravatala mellett a multak óriás, nagy
birodalmában!

A vén, örök idő az elmúlt éjjelen csak
egy esztendővel lett ismét öregebb. Oh micsoda
egy év?!... Futó pillanat csak, egy pi-
cinyke atom a nagy mindenségben! De még
ez er év is csak parányi része az örök idő-
nek. Még csak meg sem érzi, meg sem lát-
szik rajta.

Ámde az embernek, e hitvány porszemnek
gondolatvilága elborul s elfárad, ha egy ezer-
évek téreit átfutni, megmérni merészli! Nem
is futhatja át, meg sem is mérheti, mert az a
rövid út, mit az ember befut ezen a sárteken,
nincs egy arasznyi tér a nagy mindenségben!
A halandó ember gyarló érzékével, véges el-
méljével hogyan foghatna föl ily hosszú tért s
időt?...

Még a nemzeteknek életében is sok egy
ezer esztendő! Európa hátán melyik az a
nemzet, mely mióta fennáll, ezer évet szám-
lál?!... A magyar nemzetnek jutott a sze-
rencse, hogy ezt a szép időt immár megérhette!

Itt a határkőnél, a mely ezer évet választ
el egymástól, megilletődéssel állhat minden
magyar. Én magam is érzem: édes, szent ér-
zelem hatja át a lelkem, ha arra gondolok,

hogy e pillanatban imádott szép hazám dicső
életének új időszakába, új ezredévébe ma én
is átléptem! Önkéntelenül is immára nyil ajkam,
buzgó fohászt rebeg, hogy a magyar hazát a
seregek Ura „annyi balszerencse s oly sok
viszály után,“ idegen népeknek tengerárja kö-
zött máig megtartotta!

Legyen ünnep e nap honfiak, leányok!
Szenteljük e napot örömmel, imának, hazafias
lelkünk szent ünnepnapjának. Hiszen ilyen
napja nem volt eddig soha a magyar hazának!

Ünnepünk zajába, az öröm árjába hejh,
fájdalom vegyül! Mert míg a mult fölött, a
lettűnt ezer év dicső küzdelmei, nagy fegyver-
tényei s hős csatái fölött mereng gondolatunk,
magasztos örömmel telik meg a lelkünk; de
mély fájdalomra változik az öröm, ha a kétes
jövő homályába nézünk.

Új világba léptünk az új ezredéssel. Új
utra indultunk, bizonytalan utra!

Imádott szép hazánk manap még a mienk.
Önállónak mondják, szabadnak csufolják, pedig
a szolgaság rablánczát hordozza, melyet reá
rakott a háromszázéves zsarnoki uralom. No
de még a mienk s neve: Magyarország! De
hogy meddig lesz a neve Magyarország? Fog-e
még egy újabb ezerévet élni? . . . Nem jut-e
majd olyan szerencsétlen sorsra, a milyenre
jutott szegény Lengyelország?! . . . Nagy kér-
dés! Rájok nem tudunk felelni. Ez a jövő
titka!

Előttünk a jelen szomorú képével. Ke-
vés reménységet, nem sok biztatást nyújt ne-
künk a jövőre. Az ország urai, kik a kor-
mányt tartják, talpnyalók fent Bécsben, de
zsarnokok itt lent a nép rétegében. Szabad
gondolkozást, hazafias érzést, nemzeti szellemet
tüzzel-vassal irtják, hogy az ország népe mi-

hamar megérjen a rabszolgaságra s ellenállás
nelkül, önként és jókedvvel hulljon az osztrák-
nak ölelő karjába. A hűtlen sáfárok: kormány,
főispánok ássák már a mély sirt, oda akarják
ők eltemetni szépen a közszabadságot, utána
pedig majd a szegény országot!

Talán még sem így lesz?! Mi bizunk,
remélünk! Hisszük, hogy eljövend hamar az
az idő, a mikor majd a nép, a józan magyar
nép megunja a jármot s fölkél mint egy em-
ber s a fülebe dörgi majd a zsarnokoknak:
Uraim, már elég!

Nagy, szép nap leend az, mikor a magyar
nép öntudatra ébred s lerázza nyakáról a rab-
szolg-alánczot s az lesz mindenkinek hatalmas
jelszava: független, önálló, szabad ma-
gyar haza!

Abban a reményben, hogy nem soká így
lesz, örömmel köszöntjük — az új ezred-
évet!

Ruttkay Menyhért.

A kormánypart erőlködése.

Bánffy Dezső báró, a mindenható szabadelvű párt
ez idő szerinti vezére és kormányelnöke gondosko-
dik arról, hogy a hosszú karácsonyi szünet alatt ne
tétlenkedjenek satellesei és a mameluk sajtóban az
ellenzék befeketésével foglalkozik, a helyzetet —
a liberális párttra nézve kedvezőnek, de a jövőre
nézve sötétnek festi.

Vádjai a következők:

Az ellenzék az oka, a miért a budget-t le nem
tárgyalhatták, mert megkötötték a kormány kezét
holmi „mellékes ügyek“ felszínre hozásával. Az
„ilyen mellékes dolgok“ a mameluk prizma szerint;
a zágrábizászlósítés ügye, a választók
névjegyzékének összeírása körül „állí-

nyel léptek a dilettáns szereplők a világot jelentő
deszkákra, mintha egy előre begyakorolt védő beszédet
kellene volna elmondaniok.

Az est főhőse Steinberger Dezső volt,
a ki Goldstein Számi szerepében distingvált játé-
kával, eleven temperamentumával és kitűnő alakítá-
sával inkább az alsó, mint a felső régiókban talált
zajos tapsokra és hálás elismerésre.

Kovács József daczára annak, hogy öreg
jogász, ez egyszer, mint „Gólya“ szerepelt, mely
szerepbe nagyon kitűnően beleélte magát, a meny-
nyiben helyes felfogással eredeti alakítást mutatott be.

Flamm Dezső Szalay a postamester sze-
repében a házassági contrastot oly kitűnően interpre-
tálta, hogy nyílt színen is megtapsolták.

Dénes Gyula, mint Tavasz, a „srumm“ szálló igével,
melyet nagyon kitűnően hangoztatott.

A többi szerepeket mind elsőrangú színészek
kreálták, a kiktől ez egyszer véleményét kockáztatni
nagyon bajos lenne.

Hanem most következik az est „piece de re-
sistanceja,“ Csiszerné, a kit utoljára említünk meg,
talán azért, mivel legjobban hozzájárult az est sike-
réhez. Nelli szerepében mutatkozott be, a mely
szerepbe annyi báj és kedvességet öntött, hogy va-
lóságos tapsvihar követte minden egyes jelenetét.

A közönség igen kedves impressióval távozott
a színházból és bizonyára nem volt a nagy tömeg
között egy sem olyan, a ki másnap azt állította
volna, hogy nem jó volt a „Goldstein Számi,“

Don Caesar de Basán.

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.

Goldstein Számi.

— Szilveszter-esti előadás. —

Egy szép nyári nap délutánján az én kedves
Kövessy Berci barátom kísértált a nyári szinkörből
a városliget akkor még sűrű fái közé, hol, a óta
alkalmával találkozott egy naiv zsidó gyerekkel, és
annyira megtetszett neki, hogy szindarabot irt róla,
melynek czimje „Goldstein Számi.“

Mióta ez a „Goldstein Számi“ színre került,
Karpátoktól Adriáig zugja mindenki a legelőkelőbb
körtől kezdve a legutolsó verkli hangig; „Én vagyok
a Goldstein Számi.“ Az meg nagyon természetes,
hogy a ki Goldstein Számi, annak egyszer okvet-
lenül Munkácson kell születni.

Ez alól a „Goldstein Számi“ láz alól, még a
leghüllőbb vérű emberek sem tudják magukat fel-
szabadítani, oly annyira felvillanyozzák a nevelésnél
nevelésesebb ötletek, melyek részint a helyzetekből, ré-
szint pedig a karakterből lépten-nyomon előfordulnak.

Nem csoda tehát, ha akadtak vállalkozó szel-
lemű egyének, a kik a lettűnt siralmas ó-évet ka-
czagva kivánták befejezni és hogy ezen céljokat
elérjék, elhatározták, hogy ők is úszni fognak az
árral és a világot jelentő deszkákról fogják hirdetni,
hogy „legszebb név a Goldstein Számi.“

Egy műkedvelő-társaság az „Otthon kör“
anyagi céljának gyarapítása érdekében cselekedte-
t, melynek tagjai minden lehető eszközt felhasz-

nálnak, hogy a művészetek és a társadalmi élet terén
lendületet idézzenek elő. Az előkészületek már he-
tekkkel ezelőtt folytak a színpadon és azonkívül, a
mióta az ügyvédjelöltek zsebéből a szokásos,
„paksaméták“ helyett „szerepkönyvek“
kandikáltak ki, s a mi az előtt volt az ügyvédjelöl-
teknek a törvényszék és járásbírószág, az volt most-
tanában — színpad.

Az elnöki jogokkal Vidor Dezső rendező
élt, a kinek bizony elég alkalma volt a rendre-
utasításokat osztogatni.

No, de hát ezt nem is lehet csodálni, mert a
hol olyan ügyfelek vannak, mint Csiszerné, Molnár
Rózsika, Káldi Mariska, ott a hévet nagyon nehéz
méréskelni. Azután pedig városunk legkiválóbb humo-
ristái voltak koncentrálvá az aránylag szűk színpadon.

Mindjárt az ismerkedésnél az aranyos kedélyű
Káldi Mariskának Steinberger D. Dezső következő-
leg mutatta be magát:

— Nevem Goldstein-berger D. Számi

— Ha ön nemes, miért ne lehetnék én is —
válaszolt rá találóan kedves primadonnánk. — Én,
pedig Káldi-Virág M. Toncsi vagyok.

Miután a kölcsönös bemutatkozások megtör-
téntek, kezdetét vette a próba, mely alkalommal
megindult a vicczeléseknek egész áradata.

A kedélyhangulat felvillanyozásához leginkább
Káldy Mariska az ő partnerével Steinberger
Dezsővel járult hozzá, azonban Jassikus barátunk
sem idegenkedett az élczelődéstől, a mi neki külön-
ben kenyérkeresetnek is beválnék. Nem csoda te-
hát, ha ilyen körülmények között, olyan eredmén-

tólag* elkövetett visszaélések szellőtételése.

A kormánypárt szerint a zágrábi botrányok és a szent lobogó meggyalázása „mellékes dolog.” Ennyire jutottunk az alkotmány 28. évében, ennyire juttatta a nemzetet a szabadelvű párt husz éves uralma, hogy a nemzetet ejtett gyalázat és sérelem „mellékes dolog.”

A szabadelvű párt 20 éves uralma annyira megrontotta a politikai erkölcsöket, annyira megmetyezte a józan politikai felfogást, annyira eltompította az önállóan gondolkodó elmét, hogy vannak, kik a tantételt, melyet a kormány mint szentírást hirdet, csalhatatlannak hiszik és biznak benne.

A választók névjegyzéke sehol és talán soha se került ily alakban napfényre, mint az idén. Bánffy titkos utasítást adott közegeinek, hogy az ellenzéki választókat, ha lehet, ne vegyék fel. mert az ellenzéki választók szaporodása veszélyeztetné a mandátumok oltós úton való megszerzését. Soha még ilyen terrorizmust nem követtek el a szabadelvű párt 20 éves uralma alatt, mint a bárókat és grófkákat gyártó és liferáló Bánffy-kormány alatt. Soha még így nem tagadták a hamisításokat nyíltan, mint ők, kik programjukba a „tisza választást” vették fel maszlag gyanánt.

És még ők vádolják az ellenzéket, különösen a függetlenségi pártot illoyalitással, inkorrektességgel, epésséggel. A kormánypárt azonban még tovább megy. Azt írja a leült nagyságokról, hogy „Tisza ravaszkodása, Szapáry őszintesége. Wekerle zseniállítása és Bánffy becsületessége egyaránt boszantotta az ellenzéket.”

Mosolyognunk kell igazán a Bánffy „becsületességén!” Erre az „válaszoltatik általunk,” hogy a politikai honneur és emberi becsület közt nagy a különbség. Bánffy mint ember lehet gentleman, becsületos, de politikája! . . .

A politikája a megcsontosodott aulikus politika, s nemzeti tekintélyünk csak sülyedt, csökkent, a midőn ő ült abba a székbe, melyben annyi jeles államférfiu foglalt helyet! Bánffy becsületos ember lehet, ezt egy perczig sem vonjuk kétségbe, sőt nem is kételkedünk benne, de nem államférfiu. Ő Strohan, az udvar kegyeltje, de a nemzetnek gyűlölt miniszterelnöke. Wekerle igaz zseniális volt, népszerűsége is tudott szert tenni s bukása is ép ez okból váratlan és dicstelen volt. Azonban Bánffy, ki egyéb érdemeket magának nem szerzett, minthogy a pairschubot részletekben fejezte be, vagy be fogja fejezni, udvari marsallt hozott nekünk kriszkindli fejében, még nem érdemelte ki az államférfiu dicsőségét.

Igazán nevetséges tehát a kormány erőlködése, ki a parlamenti szünetet önmagának tömjénezésére használja fel s ha az ellenzék „féktelen haraggal” fordul ellene, előrántja a mumust: a közigazgatás államosítását, képviselőház felosztását s egyéb fenyegető rendszabályokat. Azonban az ellenzék nem olyan anyagból van gyúrva, mint azt a szabadelvű párt intimsai és Bánffy kreatúrái hiszik, hogy megfélemedik. Nagyobb tűzpróbát állottunk mi már ki. A véderővitát végig harcoltuk, megbuktattuk Tiszát, Szapáryt megtörtük és lehetlenné tettük, keresztülszenvedtük a téli választás keserveit s megerősödvé, számban megszorodva térünk vissza. Miképen riadnánk most vissza a küzdelemtől? Akármilyen görcsösen kapaszkodik is Bánffy a bársonyszékbe, akármilyen erőszakot fejt sen ki, akárhogyan is ragaszkodik a maga guvermentális hatalmához, minden ereje, minden törekvése, minden fenyegetése hajótörést fog szenvedni, mert az ellenzéket megtörni nem fogja bírni.

A hatalmi bátya sánczai már nem oly erősek, hogy az ügyesen irányzott ellenzéki lövegek be ne hatolhassanak és ott rombolást ne idézzenek elő.

A kormány vádjai igazán nevetségesek és erőltetettek. Hasonló az agóniában szenvedő embernek végvonaglásához.

Szánalmas ez nagyon. „A világháboru szellője vonul végig Európán,” ezt harsogja a mameluk-trombita, azt remélve, hogy az ellenzék bedugja hüvelyébe a kardot.

Soha! A háboruval való fenyegetés kora, sőt idiotikus és nevetséges. Az ország túlnyomó és józanabb része ilyen alarmirozásnak és holmi mesterségesen szított börzkrachoknak nem ül fel.

Itt az új év. A kormány a millenium évét és annak sikerét lerontani igyekszik, s az ellenzéki

gyalázatában leli örömét. Vicem pro vice! Ki a kardokkal, fel fegyverre! Az elvek, a jog fegyverével harcoljunk az új évben a kormány ellen, hogy örökre elfűnjék még az emléke is annak, hogy valaha Bánffy lidércnyomása nehezedett a nemzet testére.

Karczfalvi.

Olvasóinkhoz.

Most, mikor a „Szabadság” fenállásának ötödik évfolyamába lépett, bizalommal fordulunk a t. közönséghez s arra kérjük, hogy előfizetőink sorába minél számosabban beállani sziveskedjenek.

A lefolyt négy év alatt mindenki meggyőződhetett arról, hogy programunkat az utolsó betűig hiven megtartottuk: rendíthetetlen hivi és hirdetői voltunk a függetlenségi 48-as párt nagy elveinek; támogattunk minden oly haladási törekvést, mely a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy eszméit megvalósítani hivatva volt. Ezenkívül hiven és buzgón szolgáltuk megyénk és városunk szellemi és anyagi érdekeit.

A kik a multban voltunk, azok leszünk a jövőben is. Mint eddig, úgy ezentul is *a haza függetlenségéért, a szabad haladásért, megyénk és városunk javáért, a nép boldogságáért fogunk küzdeni!*

Bátor szószólói és védői leszünk minden igaz ügynek; de fölemeljük kárhóztató szónokat mindannyiszor, valahányszor azt látjuk, hogy *egyes hatalmas férfiak kíméletlen kezekkel nyulnak az önálló gondolkodás, elhatározás és cselekvési szabadság szentélyébe, oly szándékkal, hogy a történetek által biztosított honpolgári jogokat elfojtsák.*

Sohasem volt a „Szabadság” fenállására nagyobb szükség, mint ma; *midőn Borsodvármegyében a „kormányzati politika” valóságos rémuralmat teremtett; midőn a megfélemlítés, elrémítés politikája alakoskodó képmutató szörnyszülöttekké változtatta át a szabad akarrattal felruházott embereket s megtompította az önállóan gondolkodó elméket.*

A „Szabadság” istentől adott tehetségével, minden erejével küzdeui fog ezentul is a *közszabadság elnyomói* ellen s olvasóinknak a zsarnok hatalom elnyomása alatt bizonyára jól fog esni a *bátor és szabad szó*, melylyel szomorú helyzetbe jutott közállapotainkat bírálni fogjuk.

Egyedüli fegyverünk az *igazság lesz*. A legnagyobb küzdelem hevében sem fogunk megelégedezni a *társadalmi és irodalmi tisztességről*. A legszigorubb ítéleteink kimondásánál mindig *csak elvek, irányzatok és tények ellen fogunk harcolni, és sohasem személyek ellen!*

Nagy és nehéz küzdelem előtt állunk s érezzük, hogy most kétszeresen szükségünk van az olvasó közönség támogatására. Ezért a támogatásért kopogtatunk tehát szeretett polgártársaink ajtaján s újból kérjük, hogy előfizetőink sorába beállani szivesek legyenek!

Miskolcz, 1896. január 1-én

a „Szabadság” szerkesztősége.

A „SZABADSÁG” előfizetési ára:

Egy évre 5 frt — kr.

Fél évre 2 „ 50 kr.

Negyed évre 1 „ 25 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

H I R E K.

— **Boldog új évet!** Ezzel a jó kívánsággal üdvözlik ma egymást az emberek. Ez hangzik utcázakon, tereken s a házak falai között. Mi is ezzel a jó kívánsággal köszöntjük lapunk olvasóit, munkatársait és barátait; szívünkben őhajtuk, hogy a beállott új évben mindnyájan elégedettek és boldogok legyenek!

— **Személyi hírek.** Herman Ottó városunk déli kerületének országgyűlési képviselője, a ki karácsony ünnepét városunkban, testvére: özv. Szűcs Sámuelné urnő házában töltötte, vasárnap délután Budapestre hazautazott. — Hentaller Lajos Gyöngyös város országgyűlési képviselője, ki szintén városunkban ünnepelt, hétfőn nejevel, a mi szeretett primadonnánkkal, Debreczenbe utazott.

— **Ezeréves ünnep a templomokban** Rengeteg nép volt tegnap városunk különböző hitfelekezeteinek templomában. Délután 3 órakor a reformátusok mindkét templomában alig fért el a buzgó hívők serege. Az avasi templomban Nagy Ignác lelkész, az új templomban Tóth Dániel esperes mondott hálaadó imát. Délután 5 órakor a róm. kath. templomokban hálaímat mondtak a királyért, pápáért és a hazáért. Ugyancsak 5 órakor volt a hálaadó istentisztelet az ág. evang. templomban, mely alkalommal Zelenka Pál püspök tartott alkalmi szent beszédet. Ma reggel az avasi ref. templomban Nagy Ignác lelkész, az új templomban Tóth Dániel esperes-lelkész fog ünnepi beszédet tartani. A minoriták templomában ma reggel 8 és fél órakor nagy mise lesz, melyen Szőke Dániel házfőnök pontifikál nagy segédlettel; mise után Székely Polikárp hitszónok tart szent beszédet. Az ág. ev. templomban Zelenka Pál püspök tartja az egyházi beszédet. — 10 órakor a mindsenti róm. kath. templomban nagy mise, a mely után Rétey Kálmán hitoktató tanár tart szent beszédet.

— **Herman Ottó kinevezése.** Herman Ottó városunk déli kerületének országgyűlési képviselője már alkalmasint muzeumi őr lesz. Ezt onnan gyanítjuk, hogy báró Kun Géza az akadémiái t. tagja e kinevezés alkalmából nyílt levélben üdvözölte Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert. A nyílt levélben a báró ur a következőket írja: „Az tény, hogy a magas kormány e fontos tisztség betöltése iránt Herman Ottóval szemben a kezdeményező lépésekre elhatározta magát, és hogy e kezdeményt a Felsőség magáévá tette, azt bizonyítja, hogy az uralkodó mintaképe, felséges királyunk, nem tesz különbséget a való érdem elismerésében, akármely politikai parton találja is azt. Az ő minden kicsinyességtől ment magas szellemének ezuttal is a legfényesebb jelét adta ő Felsőség, midőn hozzájárulta kormány említett előterjesztéséhez, jóllehet oly férfiak kinevezése forog szóban, a ki a parlamentnek szélső ellenzékéhez tartozik, még pedig nem is annak egyszerű tagjaként, hanem mint a vezérek egyike, aki éppen legprononczirozottabbjellegű politikai szereplésénél fogva csakis elveinek kifejezett fenntartása mellett nyerhet meg arra, hogy a kormány kezéből hivatalt vállaljon el. Üdvözlöm Wlassics Gyula vallás- és közokt. miniszternek kétségkívül helyes megokolással tett felszólítását és nagy szerencsének tartom az országra nézve, hogy oly kiváló hivatalok betöltésénél, mint a szóban levő, oly férfiakra esik a választás, kinek multja és jelenje azt fényesen igazolja.”

— **Lévay József búcsúja.** Vármegyénk volt alispánja: Lévay József, a ki 30 hosszú év során éltető lelke, szelleme volt a közigazgatásnak, a mai napon megvált a közszolgálatól, hogy megérdemelt nyugalomban egyedül muzsájának éljen. Mielőtt alispáni székét elhagyta volna, a következő búcsúlevelet intézte a vármegye tisztikarához:

Borsodvármegye tekintetes tisztviselői karának.

Midőn hosszú évek során át folytatott működésem után végbúcsút veszek a vármegyei közszolgálatól, nem tehetem ezt anélkül, hogy egy szívből fakadt istenhozzádot ne mondjak egyenkint és összesen mindazon tisztviselő társaimnak, kikkel együtt vállvetve törekedtem vármegyénk közigazgatásának intézésében.

Ha volna valami csekély hatása hosszú pályámnak Borsod közjava és jó hírneve emelésére: abban az érdem nagyrésze a tettek szereteti barátim! kik tevékenységemet szorgalmatok és rokonszenvedetek által fokoztátok s eszközöztétek a közönséggel együtt, hogy könnyű legyen nekem a teher és jól eső legyen a fáradozás e mi kedves kis hazánk tűzhelye körül.

Velem folytatott közös munkásságomnak a hivatalos élet mezején pár nap mulva vége szakad s bennünket ezután csak az elmúlt idők emlékei fűznek össze. Megadom magamat a ter észet és a körülmények nyugalomra intó parancsának, mig ti

munkabíró erővel továbbra is a küzdő tere maradtok; de a távolból is meleg érdeklődéssel kísérem lépéseiteket s mindig édes örömet fog nekem szerezni törekvéstök sikere s a neveitekhez fűződő elismerés.

Ha nem csal engem az a meggyőződés, melyet drága kincs gyanánt viszek magammal, hogy közpályánk küzdelmei közt rokonszenvek és barátságokat kiérdemeltem: ne maradjon teljesülés nélkül azon búcsú-kérelmem se, hogy szíveitekben emlékemmel együtt ezt a jó indulatot ezután is megőrizni sziveskedjete. Isten veletek!

Miskolcz, 1895. december 28-an.

Lévay József, alispán.

— **Városi közgyűlés.** Szombaton délután Miskolcz város képviselőtestülete Soltész Nagy Kálmán polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek legtöbb tárgya fölött az lett a határozat, hogy a közgyűlés 1896. évi január 27-én fog határozni. Ilyen elbírásban részesült a tűzér-lőszertár építéséhez szükséges föld megvásárlása, a Nagy-Hunyad-utca felső részének, valamint a főutczának a Pannónia szállótól a színházig szabályozása ügyében beadott tanácsjelentés. Dr. Ferenczi Henrik árvaszéki ülnök lemondását sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, a ki a város tisztikarának kiváló munkaerőt képviselt. Tudomásul vette azt, hogy a helypénzszedési jog Dick Mór jelenlegi bérlőnek adatott. Közgyűlés végén Soltész Nagy Kálmán polgármester boldog új életet kívánt a képviselőtestület tagjainak, a kik a polgármester életése mellett elszálltak.

— **Új évi tisztelgések.** A mai nap a jó kívánatok és tisztelgések napja lesz. Mint értesülünk: testületileg tisztelgenni fognak: Kun Bertalan és Zelenka Pál püspököknél, dr. Miklós Gyula főispánnál, dr. Tarnay Gyula alispánnál, Soltész Nagy Kálmán polgármesternél, Ortway Miksa törvénytudó elnöknel, Raouányi István kamarai elnöknel, Görgy László üzletvezetőnél és a többi hivatali főnököknél.

— **Kinevezés.** A kereskedelmi m. kir. miniszter Vogl Antal m. á. v. mérnököt Jásznagykun-Szolnok- és Békésvármegyék területére a fűtőházakhoz kázanbiztosá nevezte ki.

— **Athelyezés.** Billau Forstner Ferenc vezérőrnagy, a 30-ik gyalogdandártól a 6-ik hadtest parancsnokságához helyeztetett át.

— **Csillaghullás.** A múlt évben szolgált egy éves önkéntesek már megkapták kinevezésüket, a melyből megtudjuk, hogy valamenyi a helybeli 5-ik gyalogrezdhez lett kinevezve és pedig hadapród-tiszt helyettesekké: Fuchs Vilmos, Lichtenstein László, Kun József, Illy Károly, Starosolszky Lipót, Szűcs József, Strausz Ignác, Dobozi András, Balázs Jenő, Flamm Dezső és Szabó János. Hadapród-örmsesterek: Gerstner Lajos, Klimko Sándor, Szoboszlay Géza, Fodor Zoltán, Smareglia János, Groszmann Ödön, Smitt József, Zarti Albert, Matuskovich Miklós, Szarvas Albert és Palaghy Zoltán.

— **Eljegyzés.** Török Lajos vasuti mozdonyvezető, vasárnap váltott jegyet Filep Józsa kisasszonnyal, Filep József ev. ref. tanító kedves leányával. Boldogságot kívánunk!

— **Esküvő.** Blau Emil festő, miskolci lakos vasárnap délelőtt polgári házasságra lépett Fleiszig Lenke urhölgygel, Fleiszig Ede miskolci kereskedő kedves leányával.

— **Az izr. nőegylet bálja,** mely 5-én lesz a Seper-szálló nagytermében, igen fényesnek ígérkezik. A rendezőség, melynek élén Dr. Weisz Géza fiatal orvos áll, mindent elkövet, hogy a nőegylet ez évi mulatsága is egyike legyen a farsang legélvezetesebb estéinek.

— **Ruhakiosztás.** A d.-győri vasgyárban hétfőn 270 gyermeket ruházott fel a gyári tisztviselők jótekonysága. Teutschl Ferenc kir. tanácsos, felügyelő szép beszédet intézett a jelenvotakhoz, mely után a gyermekeket megvendégelték.

— **Simándy karmester jutalomjátéka.** Szombaton a „Kis Alamuszi“ kerül színe, Simándy József karnagy jutalmazására. A czimszerepet Káldy Mariska, Saraht pedig Csiszerné Radó Rózsika játssza, ki másodszer lép színpadra ez idényben, s hisztük, hogy ily szereposztással az előadás jól fog sikerülni. De különben is megérdemli szintársulatunk derék karnagya, hogy a közönség méltányolja fira-

dozásait azzal, hogy megteljen a nézőtér, mert bizony csak az ő ügyes keze tartja a lelket a különben elég gyenge zenekarban.

— **Jégpálya.** Az ág. ev. templom udvarán lévő jégpálya már megnyitott az ifjuság nagy örömeire

— **Egy bús szózat.** Leverő hirt vettem Tompa reliquiának kiadójától, Ferenczy B. miskolci könyvkereskedő úrtól. A nagy író hátrahagyott egyházi művei nem jelenhetnek meg, mert a megrendelők száma a százat sem üti ki. Sok mindent hittem, sőt tapasztaltam is már a magyar prot. irodalmi viszonyokról; el is voltam reá készülve, hogy Tompa nevének varázsereje, szellemének kiválósága sem lesz képes ezeket indítani az előfizetésre, de hogy 100, mondd egyszáz megrendelője se legyen, arra még gondolni sem mertem. Ez már nem közönyösség, ez már bűn. Hogy miért? — erre feleljen meg magának hazánk 8 millió magyarja, vagy ha felekezeti körre szorítjuk, negyedfélmillió protestánsa, vagy ha még ad infinitum viszzük a korlátot, negyedfelezer prot. lelkesze és lelkesztanára. Ez utóbbiakhoz, ezek között is a tehetősebbekhez kiáltok én, egy siró felhő, a kire Tompa hűnyó emlékezetének még egy pirosló fénye süt. Ne engedjék, hogy Tompa nagy szellemének alkotásai, pártolás hiányában, az enyészetnek adassanak át! — Valamikor, nem is olyan régen, Tompa egyházi beszédeiből egy kiadás nem volt elegendő, másodikikat is rendezni kellett. Ma ugyancsak ő neki eddig még kiadatlan papi dolgozatai nem nyerik meg azt a morzsányi kegyet, hogy napvilágot lássanak. Difficile est satyram non scribere. De hát Tompának szól ez a közöny, vagy a magyar prot. irodalom képét mutatja? Bármí, erre csak egy szó van a szótárban: s z é g y e n. Én nem hiszem, nem bihetem, nem akarom hinni, hogy a magyar protestánsok végre magokba ne szálljanak, s minden jóra való irodalmi vállalatot még ha az nagyjaink emlékének, szellemének lealázásával jár is, veszendőbe menni hagyjanak! Debreczen, 1895. decz. 21. S. Szabó József.

— **Táncszertély.** A miskolci izr. ipartársulat betegsegélyző egylete 1896. január hó 19-én a Korona szálloda dísztermében zártkörű táncszertélyt rendez. Kezdeté este 8 órákor. Személyi jegy 1 frt. Családjegy 2 frt. Számozott karzati ülőhely 80 kr. Jegyek előre válthatók: Rosenberg Gyula, Kálnai Lipót, Baumgarten Dániel urak és özv. Weiszberg Adolfné urnő kereskedéseiben és este a pénztárnál.

— **Nyúl fogás.** Egy felvégesi gazda ember balagott be a kapitánysághoz, elpanaszolni a sorját, hogyan fogott nyulat szabadkézzel, mikor harmadmagával ment volna ki a tanyára. A csapáson a mint mentek, ép egy nagy tapsifüles lapult meg. János gazda, a panaszos, hátraveti a subáját, s ráborul a nyulra, hogy magához ölelje. De a nagyfüllt tapsi is dühbe jött a bizalmával való ily rút visszaélésre s a merénylet ellen végerőfeszítéssel párosult rugásokkal védekezett. „Ahogy elhasalok, — folytatja János gazda a panaszt — meg rugja a képmohó a havat, hogy egy szemet se láttam; oda kiáltottam a Bandinak: Űss a fejire, te! A mög ütött, oszt“ Az előadásban ideáig jutva, János gazda oda vitte fejét a kapitány elé és lehajtva az asztal fölé, így folytatja — „oszt ide tanát a kampóssal.“ — Hatalmas daganat domborult János gazda fejebűjén, le a bal füléig, a melyre a bot lecsúszván, a leválási processus némi tüneteit okozta. — Hát a nyul? — kérdezte a kapitány. A nyul — fujja ki a bajszon János gazda — am meg észaladt.

— **Rendőri hír.** Nincs hír, nincs ujdonság . . . hallatszott a riporterek ajkáról s hangjukat visszhangozta a bércz, a róna. — Egyetlen nyomorult tolvajocskát nem bírtak elfogni. Br. Borzalmas rendőrség. Mindössze az a hír szivárgott ki, hogy éjjel két czirkáló rendőr a Széchenyi-utczán egy elkényeszedett embert talált a falhoz támaszkodva. A két rendőr, hogy a megfagyástól megmentse a szegény embert, vállára vette és cipelte be a városházára. A két rendőr viasszat izzadt, mire a városházára érkezett az emberrel s csak ott tűnt ki, hogy az a szegény ember tulajdonképen nem fagyott meg, hanem — részeg.

— **Nincs többé vonatösszeütközés.** Simon István, debreczeni ev. ref. tanító, egy igen áldásos találmánnyal gazdagította a világot. Az ő találmánya megszünteti a vasuti szerencsétlenségeket, a melyek pedig az egész föld területén ezer, meg ezer ember életébe kerülnek évenként. Valóban, ha találmánya a gyakorlatban beválik, az emberiség Simon Istvánnak, nagy hála lesz kötelezve. Pedig azt kell hinned, hogy a találmány jó, mivel több skaktudós, kikkel Simon felfedezését közölte, bátorította őt arra, hogy találmányára kérjen szabadalmat. Sok unszólásra ezt meg is tette, s a szabadalom-levelt ma ő Felsőge aláírásával ellátva, a kereskedelemügyi miniszterium utján megkapta. A találmány czime: „Vonatösszeütközések megállítására szolgáló berendezés,“ melyre felhívjuk a vasutiak és e szakmába

vágó körök figyelmét. Az érdekes és nagyfontosságú találmányról közöljük a következő ismertetést: A találmány lényege az, hogy ha téves váltó-állítást következtében két állomás közt két vonat szembe indul egymással, azonnal elektromos csengő szólal meg úgy az egyik, mint a másik lokomotivon és pedig a vonatvezető szomszédságában, ki is, a mint ezt a jelzést hallja, azonnal megállíthatja a vonatot. De ezen kívül a két állomás közt robozó vonatok vezetői telefon utján még beszélgethetnek is egymással. Ha váltakozó áramot vezetünk az elektromos csengőn keresztül, úgy nemcsak a szembe menő, hanem az egymás után haladó vonatok is csezengetnek egymásnak, mihelyt pedig ez a figyelmeztetés bekövetkezett, a vonatvezetők megkérdezhetik egymástól útirányukat, menetsebességüket és így elháríthatják az összeütközést. Az elektromosság vezetésére a vasuti sínek felett körülbelül fél-sín-távolságra egymástól két elszigetelt csupasz drót vezetendő egyik állomástól a másikig, a hol minden összekapcsolódás vagy levezetés nélkül végződnek. E drótokkal olyan villa alakú rud közli az áramot, mint a minő a felső vezetékű elektromos vasutak kocsiain tényleg alkalmazásban van. Míg egy vonat mozog két állomás közt, addig csezengetés nem történik, mihelyt azonban másik is lép a pályára, azonnal áramzárás következik be, s a csengők megszólalnak. Az állomások vágányai felett is lesznek vezetékek, a melyek a sinnel együtt lesznek válthatók. A tilos vágány vezetékét pedig egymással kapcsolandók össze, mi által az következik be, hogy ha az állomásra berobogó vonat ilyen vágányra téved, maga-magának azonnal csezengetni fog, mely esetben a vonatvezető rögtön tájékozva van a veszedelemről s a vonatot idejében megállíthatja.

— **Zitkovszky fényképész** egy hirdetését olvastuk, mely szerint vasár- és ünnepnapokon féláron készít fényképeket. Városunk e törekvő polgára élénk tanujelét adja ezáltal szakmája terén versenyképességének, ki fáradhatlan munkássága révén megérdemli az általános támogatást. A mult tavasszal készült el saját találmányu pillanat-gépe, mely nemcsak itthon, de külföldön is méltó és nagy feltűnést, érdeklődést keltett. Ősszel szaklapot indított, mely a budapesti fényképészeti szakegyesület hivatalos lapja lett. Legújabbán pedig cynkographiai kliék készítésére rendezkedett be, mely ipari szempontból nagy fontossággal bír. Csak gratulálhatunk és sikert kívánhatunk törekvéseihez.

— **Spiritistikai művészetek.** Nehány nap óta cifra falragaszok vonják magukra a sétáló közönség figyelmét. A falragaszok Homes és Fey a hirneves antispiritisták világhírű előadásai közül ábrázolnak néhányat, a nagy hírnevű művész társaság, mely Budapesten 52 napon lépett fel egymásután és szívesen látott vendége volt több európai nagyhatalmas-ság udvarának, folyó hó 8-án közönségünknek is be fogja mutatni a Seper-szálloda dísztermében utólréhetlen művészetű titokzatos előadásait. A műsor a legérdekesebb spiritistikai és hypnotikus mutatókat foglalja magában és az előadás előreláthatólag rendkívül élvezetes lesz. E helyen megemlítjük, hogy Homes ur és Fey urhölgyek Davenport kisasszonnyal a török szultán sürgönyi meghívására a török szultán udvarában nagyszabású művész estélyt rendezett, melyen a szultán egész háremével megjelent. Az odaliskok sűrű rostélyos rácsozaton keresztül szemlélték a mutatókat és élénk tetszéssel fogadták a program minden számát. Homes ur és Davenport kisasszony ismételni fogják nálunk is azon mutatókat, melyek a szultán háremében a legnagyobb tetszést arattak. Az estélyre Ferenczi B. könyvkereskedésében a következő jegyek kaphatók: Körszék 2 frt, zártzék 1 frt, belépti díj 50 kr, diákjegy 50 kr. Az előadás iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik.

— **Mai lapunk** hirdeteiseiben foglalt új gyorsírási tanfolyam közleményére felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét.

Felölös szerkesztő és lapfőnökök: **Dr. Konts Miklós.**

Helyettes szerkesztő s lapkiadó: **Ruffkay Menyhért.**

Főmunkatárs: **Hrebenda Béla.**

NYILTTÉR.

Köszönet-nyilvánítás.

Azon megrendítő csapás alkalmából, mely engem feledhetlen nóm elvesztésével ért, a jóleső részvét annyi nyilvánulásával kerestek fel, hogy jelen állapotomban nem vagyok képes a hálával fogadott részvétet egyenkint megköszönni, miért is ez uton fejezem ki benső köszönetemet a fájaldalmamban résztvevőknek.

Miskolcz, 1895. decz. 28-an.

Dr. Sidlauer Armin.

**Ujabb
gyorsíró-
tanfolyam**

január elejétől márczius végéig
kétszer hetenként, este.

Tandij 5 frt.

Előadó:

Rákos Adolf,

a gyorsírás okl. tanára.

Szemere-utca 16.

Korcsolya nagy raktár.

Legcélsezerűbb karácsonyi ajándék.

A n. é. korcsolyázó közönség szíves figyelmébe van szentencsem ajánlani a legnagyobb választékú raktáramat

Ausztria, Fortuna, Halifax, Hungaria, Helvétia, Heró, Kondor, Mercur, Renschelid és csavaros **korcsolyákban**

mely fajokból dúsz választék áll a n. é. közönség rendelkezésére, úgy közönséges mint állangozott (nikkelezett) kivitelben, ugyazinte a fennebbi fajokhoz minden egyes kifőzött alkatrészek kúcsok, csavarok, foglalo-lapok stb.

Nagy készleten folytán **korcsolyákban a legmérsékeltetbb árak.**

Raktáron szabályozható amerikai vasállvány egyszer és mindenkor használható. Karácsonyi fákhoz azokra alkalmazható szabaddalmazott **gyertyatartók.** Karácsonyi ajándéknak, szép kivitelű **gyermekjáték takaréktűzhelyek, fődények,** valamint szébbnél szébb kivitelű **virágos edények.**

Ajánlom továbbá nagy választékú raktáramat **konyhai felszerelésekben** és mindennemű házi eszközökben, szép kivitelű **kályhák, szénartók, gyapot-légzárók és tüzi-szerekben.** Lőfegyverek, löszerek és Salton poroszkozószemhen. **Ór- és lóra való éles téli patkók.**

Merkl Gyula,
Vas-, fegyver- és díszműtáru-kereskedése
Miskolcz, Széchenyi-ut. a Haromórsz-szálló a.

Legcélsezerűbb karácsonyi ajándék.

Korcsolya nagy raktár.

The Mutual

new-yorki életbiztosító-társaság

1894. évi zárszámadásában a következő eredményeket mutatja ki:

Összes bevétel 1894-ben: **248 millió frank**

teljesen tehermentes külön nyereségyartalék **116 millió frank.**

Biztosítéki alap **ezerhatvan millió frank.**

Díjtablázatokkal és bővebb felvilágosításokkal szolgál

Grünwald Ede Miskolczon

borsodmegyei főügynök.

**HOMES
&
Mme. FEY**

1896. január hó 8-án
a Seper-szálloda disztermében
este fél 8 órakor

világhírű művész-estély.

Homes, Fey és Davenport

Spiritismus, Somnambulismus, Psychologia
és Mnemotechnika.

Körszék 2 frt, zártszék 1 frt, állóhely 50 kr., deákjegy 30 kr.

Jegyeladás FERENCZI B. könyvkereskedésében Miskolcz.

A „SZABADSÁG”

1896. január hó elsejétől új előfizetést nyit.

A „Szabadság”

mint eddig, úgy ezután is **lelkessedéssel fogja hirdetni a függetlenségi elveket.**

A „Szabadság”

-ot ezentúl is a **haladás és felvilágosultság szelleme** vezérli s harcot folytat a sötétségben bújáló kisértetek, baglyok és denevérek ellen.

A „Szabadság”

az **igaz szónak bátor kimondója,** mint ilyen, **megmondja az igazat a legnagyobb hatalmasokkal szemben is.**

A „Szabadság”

Miskolcz város és Borsodvármegye közéletének hű tüköre kíván lenni; így **különös sulyt fektet a városi és megyei közügyekre.** Ezeket az igazságos kritika rostáján bocsátja keresztül. Üdvözl minden jót, de **főlemeli tiltakozó szavát mindig és mindenütt a hol visszaéléseket lát, vagy a hol a hatalom túlkapásait észleli.**

A „Szabadság”

semmiféle érdekek szolgálatában nem áll, teljesen független lefelé úgy, mint fölfelé s így bátran és szabadon nyilvánítja véleményét, meggyőződését bárkivel szemben is.

A „Szabadság”

az **olvasó közönséghez fordul, vegye azt pártfogásába és támogatásába, hogy továbbra is teljesíthesse nagy és magasztos feladatát. A ki szereti az igazságot, az őszinte és nyílt szót, az fizessen elő.**

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt 50 kr. — Negyed évre 1 frt 25 kr.

A „Szabadság” szerkesztősége és kiadóhivatala.